

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2021-12-20
Besvaras senast
2022-01-21

Till statsrådet Anna Hallberg (S)

2021/22:227 Vaccin och patent

Nu står vi här, med en ny mutation, precis som vi befarade skulle ske när vi insåg att distributionen av vaccin inte var globalt jämlik. Redan i början av pandemin flaggade fattiga länder för att de inte hade tillgång till vaccin och att något behövde göras för att stoppa spridningen. WHO:s globala vaccinationsprogram Covax, som ska säkerställa att befolkningsgrupper i låg- och medelinkomstländer har tillgång till ett vaccin mot covid-19, har inte gett den effekt som förväntades. De rika länderna har inte varit villiga att se helheten utan enbart fokuserat på den egna tillgången på och distribueringen av vaccin. Senast för någon vecka sedan uttalade den svenska regeringens vaccinsamordnare angående det modifierade vaccinet, som skyddar mot den nya virusvarianten omikron: ”Europa har dessutom tagit hem hela tillverkningen av dessa vacciner. Vi är självförsörjande.”

Har vi inte lärt oss något? Omikron existerar på grund av att covid har fortsatt att florerat och nu muterat till en ny variant. Det innebär att det inte spelar någon roll om vi säkrar hela tillverkningen av vaccin åt oss själva, utan det kräver en global strategi för att få stopp på pandemin. Om vi inte har någon sådan kommer vi att fortsätta att se panikartade reaktioner med lockdowns, obligatorisk vaccinering och hårda restriktioner som i fattiga länder leder till ökad fattigdom, försämrad hälsa och i värsta fall död.

Den enda lösningen är att hitta former för att vaccineringen ska kunna ske globalt. I dag är till exempel andelen färdigvaccinerade i Tanzania 1,5 procent, i Haiti 0,58 procent, i Kongo 0,3 procent, på Jamaica 17,3 procent, i Irak 12 procent, i Myanmar 21 procent och i Sydafrika 25 procent. Det är där vi måste lägga vårt fokus.

En undersökning från Northwestern University visar att dödligheten i världen kan mer än halveras om vaccinet från början når rätt grupper globalt. Eftersom både läkemedelsproducenterna och WHO varit tydliga med att vaccinerna inte kommer att räcka för att täcka de globala behoven måste vi hitta sätt att öka produktionen och distributionen av vaccin.

Så vad tänker regeringen göra? Ska vi acceptera att samhället måste drabbas av restriktioner i många år framöver? Eller ska vi börja agera globalt och hitta lösningar som faktiskt kan leda till ökad vaccinproduktion och vaccindistribution?

Till skillnad från regeringen, som bara vill gynna läkemedelsjättarna, har vi i Vänsterpartiet lagt en motion i riksdagen där vi pekar på att Sverige bör arbeta för att tillgängliggöra kunskap om behandlingar och vaccin som rör covid-19 globalt. Vi menar också att det bör skapas en global överenskommelse om att det vaccin som produceras ska ha den lägsta möjliga kostnaden och fördelas efter behov. För att lyckas med detta vill vi att patent- och immaterialrättsskydd tillfälligt tas bort från covid-19-vaccin tillsammans med andra relevanta läkemedel och teknik som behövs i kampen mot pandemin. Indien, Brasilien, USA, Frankrike och EU-parlamentet trycker också på för att ta bort patenträtten temporärt. Så även Vårdförbundet, Läkare utan gränser och många andra civilsamhällsorganisationer och humanitära organisationer. Det är helt enkelt en väldigt viktig insats för människor över hela världen.

Med anledning av vad som anförts ovan vill jag fråga statsrådet Anna Hallberg:

1. Kommer statsrådet att verka för att Sverige ska stötta förslaget som presenteras i Trips?
2. När kommer statsrådet att presentera fler åtgärder som kan leda till en verklig ökning av produktion och distribution?
3. Är statsrådet villig att verka för en fördelning av vaccin och läkemedel globalt efter behov, inte efter länders ekonomiska förutsättningar, och på så vis få en större global effekt mot spridningen?
4. Kommer statsrådet att verka för att vacciner och läkemedel ska produceras och säljas till lägsta möjliga pris?

.....

Lorena Delgado Varas (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck